

[veiligheidshuizen.nl](https://www.veiligheidshuizen.nl)

Jantine Kriens, Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG):

‘Verbinden is onze core business’

De Veiligheidshuizen zó faciliteren, dat ze hun werkzaamheden goed kunnen uitvoeren. Dat is volgens Jantine Kriens, voorzitter van de directieraad van de VNG, de taak die haar organisatie zich ten doel heeft gesteld. “En dat houdt dus ook in dat we de andere ketenpartners scherphouden op het belang van de Veiligheidshuizen en de knelpunten waar ze tegenaan lopen.”

Door de overgang naar de gemeenten, heeft de VNG een grotere rol gekregen in de relatie tot de Veiligheidshuizen. Kriens legt uit dat de dienstverlening van haar organisatie uit twee componenten bestaat: belangenbehartiging richting het Rijk en het 'ontzorgen' van de gemeenten. "Wij zien het als onze rol om het Rijk scherp te houden op de knelpunten en mogelijkheden. Denk bijvoorbeeld aan zaken als het wegnemen van belemmerende regelgeving, agendering en de aanpak van regio-overschrijdende problemen."

Gesprekspartner

Kriens denkt dat het voor de Veiligheidshuizen wel eens goed kan uitpakken dat de rol van de VNG prominenter is geworden. "We zijn het gewend om te lobbyen. Daarnaast kunnen wij wat vrijer spreken dan de andere ketenpartners. Kijk, wij zijn geen departement. Die zijn gewend om Den Haag uit te leggen aan de gemeenten. Wij doen het precies andersom."

Als belangenbehartiger van alle 393 Nederlandse gemeenten is de VNG een belangrijke gesprekspartner voor andere overheden, leden van het parlement en maatschappelijke organisaties. "Dat maakt ons een behoorlijk invloedrijke club, mits wij onze rol goed spelen. We zijn bereid om daar ver in te gaan; ook richting het Rijk. Als het voor de belangenbehartiging noodzakelijk is, schalen we op van beleidsmedewerkers naar DG of SG. Maar we schromen ook niet de bewindslieden en de Tweede Kamer aan te spreken als we dat nodig achten."

Botsende logica

Veiligheidshuizen vormen voor Kriens zeker geen onbekende wereld. In haar periode als wethouder van de gemeente Rotterdam was zij voorzitter van de stuurgroep van het Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond. In deze functie merkte zij dat de professionals elkaar, dankzij het Veiligheidshuis, beter weten te vinden en dat de criminaliteit op straat daardoor afneemt. "Daarnaast helpt de samenwerking binnen het Veiligheidshuis om de soms botsende logica tussen politie en zorg te overbruggen."

Zij is van mening dat zorg en veiligheid over het algemeen nog te veel twee gescheiden werelden zijn. "Nog altijd is het niet vanzelfsprekend dat deze partijen samenwerken. Hulpverleners houden het gezag vaak liever buiten de deur, terwijl politie en OM soms het gevoel hebben dat ze aan het dweilen zijn met de kraan open." Ze neemt de aanpak van huiselijk geweld als voorbeeld. "Het gebeurt nog te vaak dat de hulpverlening de justitieketen op afstand houdt, om de vertrouwensband met de cliënt te behouden. Terwijl de politie gefrustreerd raakt wanneer ze voor de tiende keer bij hetzelfde gezin staan. Dat is jammer. Er valt echt nog een wereld te winnen. Vooral omdat de combinatie juist vele kansen biedt om het werk beter te doen."

Stok achter de deur

"Ik ben ervan overtuigd dat de zorg- en veiligheid-kant elkaar kunnen versterken door meer samenwerking", stelt Kriens. "Door preventie, zorg, drang en dwang te combineren kunnen mensen beter geholpen worden. Zo kan het strafrecht bijvoorbeeld een stok achter de deur zijn om de zorg goed te laten interveniëren." Samenwerking vergt volgens haar een flinke en voortdurende investering. "Als de partijen eenmaal in gesprek zijn, zien ze echt de kansen wel, is mijn ervaring."

Daarom wil Kriens zo snel mogelijk weer een wethouder Zorg in de landelijke stuurgroep Veiligheidshuizen vertegenwoordigd hebben. "Ook binnen de stuurgroep moeten beide componenten in evenwicht zijn. Al breng ik zelf natuurlijk ook de nodige expertise op dit punt mee." Kriens was in haar tijd als Rotterdamse wethouder jarenlang verantwoordelijk voor de portefeuille Volksgezondheid, Welzijn en Maatschappelijke Opvang. "Om de ketenpartners scherp te houden, wilde ik de stuurgroep zelf voorzitten. Maar ook de landelijke vereniging Managers Veiligheidshuizen speelt in de stuurgroep een belangrijke rol. Deze vereniging kan aan de bel trekken als er problemen spelen. Ze weet uit eerste hand wat er speelt. Wij gaan het hier niet

achter ons bureau bedenken. De uitvoeringspraktijk is, wat mij betreft, altijd leidend.”

Knooppunt

Kriens denkt dat de VNG de praktijk een hoop te bieden heeft. “Wij zijn ten eerste een knooppunt van informatie. We halen de kennis uit de praktijk. Daarvoor gaan we regelmatig bij de Veiligheidshuizen langs. Maar wij zijn tevens een knooppunt van mensen. We kunnen mensen aan elkaar verbinden: van de ene aan de andere regio, maar ook van lokaal naar landelijk en vice versa.”

In contact treden met elkaar kunnen de Veiligheidshuizen niet genoeg doen, vindt Kriens. Vooral omdat de problematiek waarmee de Veiligheidshuizen werken vaak ingewikkeld is. “De Veiligheidshuizen houden zich met casussen bezig die zich aan de rafelranden van de samenleving bevinden. Daar kom je de meest interessante dingen tegen. Aan de rafelranden zie je waar systemen niet werken en loop je tegen situaties aan waar je veel lering uit kunt trekken. Cliënten van het Veiligheidshuis behoren tot de meest ingewikkelde gevallen. Het heeft mij altijd verbaasd dat we deze ingewikkelde problemen met algemeen beleid willen oplossen. Dat lukt gewoon niet altijd.”

Commissie-Hoekstra

Halverwege het interview ontvangt Kriens de resultaten van commissie-Hoekstra op haar telefoon. Deze commissie deed onderzoek naar wat er is misgegaan rond Bart van U. (die wordt verdacht van het doden van oud-minister Els Borst en zijn eigen zus). De commissie schrijft dat politie, Openbaar Ministerie en de geestelijke gezondheidszorg falen bij de inschatting van het gevaar dat verwarde mensen kunnen vormen voor de samenleving. “Harde conclusies”, is Kriens eerste reacties.

Bij de aanpak en hulp aan verwarde personen ziet ze zeker een rol weggelegd voor de Veiligheidshuizen. “We hebben het over een kleine groep, die een specifieke, persoonsgerichte aanpak nodig heeft. Precies de taak waarvoor de Veiligheidshuizen zijn opgericht. Deze aanpak is op de lange termijn zeer effectief gebleken. In Rotterdam bleek dat iedere euro die we investeerden in deze aanpak, ons uiteindelijk meer geld aan zorgkosten en schadeclaims bespaarde. Zeker als we er vroeg bij waren.”

Vroegsignalering

Vroegsignalering zou volgens haar altijd de inzet moeten zijn. “Uit mijn tijd in Rotterdam herinner ik mij nog een zaak waarbij er een dossier was van 20 Marokkaans-Nederlandse jongeren die voor veel narigheid zorgden. Toen naar de gemeenschappelijke eigenschap van deze groep werd gekeken, bleek dat driekwart tijdens het basisonderwijs gemeld was bij de leerplichtambtenaar. Het gebeurt bijna nooit dat er op die leeftijd al melding wordt gemaakt. Zo leer je dus dat je veel effort moet inzetten op de groep die op die leeftijd wordt gemeld. Dat kan ellende op latere leeftijd voorkomen.”

Handschoen oppakken

Al met al komt er ontzettend veel op de Veiligheidshuizen af. Kriens begrijpt dat dat ook veel vragen oproept. “Natuurlijk is nog niet alles helder. De Triage, de verbinding met de sociale wijkteams, de aanpak van verwarde personen. Er spelen diverse zaken. Ik hoop dat de Veiligheidshuizen zelf de handschoen oppakken en niet wachten tot er landelijk beleid is ontwikkeld.”

Dat het ene Veiligheidshuis door te pionieren tot een andere werkwijze komt dan een ander, ziet Kriens niet als groot probleem. Het landelijk kader biedt ruimte voor couleur locale. “Neem de samenwerking met de sociale wijkteams. Dat zal in het begin best even wennen en zoeken zijn. Maar ik denk dat het een juiste keuze is om sommige doelgroepen los te laten. Zo ontstaat een

heldere focus op de echt zware cases: zaken waar de samenwerking tussen zorg en justitie onmisbaar is.”

Diversiteit

Daarbij zullen lang niet altijd dezelfde keuzes worden gemaakt. “Het is niet zo erg als er verschillen bestaan tussen de Veiligheidshuizen. Ik was in mijn tijd als wethouder voorzitter van het Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond en weet dat wij het soms anders aanpakten dan de andere Veiligheidshuizen. Iedere gemeente en regio is anders. De netwerken zijn anders en de problemen die spelen zijn ook niet overal gelijk. Die diversiteit is prima, zolang het maar een beargumenteerde keuze is. En zolang de verschillen maar niet ontstaan door isolement; dat je zaken anders aanpakt omdat je niet weet dat een ander Veiligheidshuis al een prima aanpak heeft ontwikkeld. Ik zie dan ook voor ons een belangrijke taak weggelegd om de Veiligheidshuizen goed met elkaar verbonden te houden.”

Conditie creëren

Ze vervolgt: “We moeten landelijk condities creëren waardoor de Veiligheidshuizen goed kunnen functioneren. Door afspraken te maken met het Rijk, de politie, Openbaar Ministerie en de zorgpartners. Gelukkig staan al deze partijen open voor onze vragen en wensen op dit gebied. Je moet alleen wel laten zien waaróm iets belangrijk is. Dan gaat het vooral om zaken die landelijk opgepakt moeten worden. Bijvoorbeeld bij de invoering van de CORV: de Collectieve Opdracht Routeer Voorziening.”

De CORV is een digitaal knooppunt dat zorgt voor de elektronische afhandeling van het formele berichtenverkeer tussen justitiële partijen en het gemeentelijke domein. Met de ingang van de Jeugdwet op 1 januari 2015 is CORV in gebruik genomen. Alle gemeenten zijn erop aangesloten. “Als VNG hebben we een belangrijke rol gehad bij de ontwikkeling en implementatie. Ik ben er best trots op dat het allemaal is gelukt.”

Toekomstige uitdaging

Als toekomstige uitdaging voor de VNG noemt Kriens het betrokken houden van alle ketenpartners bij de Veiligheidshuizen. “Zeker in tijden van bezuinigingen, loop je het risico dat iedereen zich in zijn eigen koker terugtrekt. Dat kan het bestaan van het Veiligheidshuis in gevaar brengen. Het is dus belangrijk dat iedereen gecommiteerd is en blijft. Als bijvoorbeeld een wethouder zich niet verantwoordelijk voelt, verlies je de hele gemeente.”

Kriens denkt dat de VNG in dit soort gevallen best een helpende hand kan bieden. We kunnen niet de hele wereld te woord staan, maar dat willen we wel proberen”, lacht Kriens. Veiligheidshuizen kunnen gewoon contact met ons opnemen. Wij kunnen personen en organisaties vaak wel met elkaar in contact brengen, via een telefoontje of een mailtje. Wij kennen het lokale bestuur door en door en ook de lijnen met de andere ketenpartners zijn kort. Verbinden zit in ons DNA en dit makelen zien wij echt als onze core business.”